

30 yıl derken süreklilikten söz ediyorum veya yaklaşık olarak sürekli 30 yıl diyelim...

Geçenlerde bir kadın 4+26 yıl yatarak tahliye olmuş...

Eskilerden Hikmet Kıvılcımlı'nın parçalı olarak toplam 20 yıl hapisliği vardı.

12 Mart 1971 sonrasında 10-15 yıl hapishanede kalmak normal karşılanmaya başlandı, ardından bu süre arttı.

Tahliye olan ve değişik Avrupa ülkelerine gelen, arkalarında 20 yıl hapislik bulunan insan sayısı fazlalaştı. Halen içerde olanlar da 30 yıla doğru gidiyorlar. Adlarını bilmiyorum ama duyduğum kadarıyla şimdiden az sayıda da olsa 30 yılı geride bırakanlar varmış. Yeniden belirteyim, parçalı olarak toplam 30 yıl değil, sürekli 30 yıl... Birkaç yıl sonra 30'a ulaşan ve geçenlerin sayısı artacaktır.

Hapishanelerdeki devrimci tutsakların özellikle 12 Eylül sonrasında şekillenen önemli bir tarihi var ve bu tarih doğru dürüst anlatılamadı. Anılar halinde değişik kitaplar yayınlandı ama burada anlatılan sadece pratiktir, içerisinin genel yapısı ve insan psikolojisi yoktur. Bu anlatıların bir bölümü de başkalarına suçlama karakterindedir. Filancalar çok iyi davranmışlar falancalar eylemden kaytarmışlar ve bunun da insanlara verdiği bir şey yoktur.

Öncelikle içerdeki eylemlilikle dışarıdaki örgütlülük arasında yakın bağ bulunduğunu ve dışarıyı zayıfladığı ya da etkisizleştiği oranda içerdekilerin aktifleşerek bu açığı kapatmaya çalıştıklarını belirtmek gerekir. "Dışarısı daima daha aktif olmalıdır" gibi bir belirleme doğru değildir, bazen içerdekiler daha aktif olabilir. Önemli olan bunun derecesini ve zamanını iyi ayarlamaktır. Her durumda içerdekilerin mücadelesini dışarıdakinden ayrı düşünmemek gerekir. Bazen başlangıç dışarıda yapılır, içerisi sürdürür bazen da tersi olur.

İçerdeki mücadelenin sonuca ulaşması kolay değildir ve ulaşılan sonuç da genellikle kalıcı olmaz ve başa dönmek zorunda kalabilirsiniz. Bazen da hiç başarılı olamazsınız.

F Tipi hapishanelere karşı yapılan eylemler başarılı sonuca ulaşamadı, geçici olarak bile ulaşamadı. Bunda eylemin zamanında kesilmemesinin belirleyici payı bulunuyor. Bakıldı ki başarı var, dışarıdakiler hassas duruma geldi, iyi bir kamuoyu oluşturuldu; hedef büyütüldü ve ulaşılan da kaybedildi.

Bu çok rastlanan bir hatadır. Nerede olduğunu unutuyorsun, kendini dışarıda sanıyorsun ve bu yanılsama da eyleme yansıyor.

1979 yılında Selimiye Askeri Cezaevi'nden örnek vereyim.

Birdenbire saldırgan bir arama yapılmaya çalışıldı, direnildi. Direniş sert olunca askerlerin bir bölümü içerde kaldı, kapılar kapandı. Cezaevi komutanı geldi; bir daha böyle arama yapılmayacağını söyledi, diğer birkaç küçük isteği de kabul etti. Hapishanedeki siyasetlerden bir bölümü istekleri büyütme yanlısıydı, bilinen hata işte... Yaklaşık iki yıldır içerde olduğum için "tecrübeli" sayılıyordum, "İçerdeki rehine asker sayısı bizden fazla, duruma uyanmadılar, tavizleri hemen kabul edelim". Birdenbire herkes durumu fark etti, mırın kırın eden bile olmadı, tavizleri kabul ettik, askerleri bıraktık, durum rahatladı.

Bu rahatlama tabii ki sürekli değildi, sonuçta hapishanedesiniz, unutmayalım...

Buradan son ölüm oruçlarına geleceğim...

Amaca ulaşılar, Öcalan üzerindeki tecrit kalktı, ölüm oruçları da sona erdi.

Konuyla ilgili bazı yorumlar okuyorum ve yazanlar 20-30 yıldır hapishanede olmanın ya da

geleceğin bunu gösterdiğinin ne demek olduğunu belki ki düşünemiyorlar. Ölüm oruçlarına katılan insanlara sanki bunlar dışarıdaymış gibi bakıyorlar.

- Kalıcı sonuç elde edilememişmiş...

- Öyledir, tecrit tekrar konulabilir de ama hapisanede zaten kalıcı sonuç elde edilemez.

- Ölüm orucunda sekiz kişi hayatını kaybetti, çok kişi de kalıcı sağlık sorunlarıyla yaşayacaklar.

- Haklısınız, aynen böyledir, ama başka ne bekliyordunuz? Ödenen bedelin karşısında elde edilen güvencesiz bir sonuç var. Buna değer midir, diye sorabilirsiniz. Ne yapsın insanlar? 20-30 yıl tepkisiz kalıp ceza sürelerinin dolmasını mı beklesinler?

Bazı durumlarda başarılı olmak için şiddet kullanmak zorunludur. Bunu mutlaka silahlı şiddet olarak düşünmemek gerekir. Aksi durumda ciddiye alınmazsınız. Hapishanedekilerin yaptığı da bir çeşit şiddet eylemiydi, buna dışarıdaki eylemcileri de eklemek gerekir.

Ölümler olmasın, iyi de siz 20-30 yıl hapiste kalmanın ne demek olduğunu düşünebiliyor musunuz?

Hapishanenin yabancısı değilim ama yine de bu süreyi kafamda canlandıramıyorum. Orada başka bir hayat vardır, hiç hapse girmemiş olanların anlayamayacağı bir hayat... Hapishanede zamanın dışarıdakinden daha hızlı aktığının anlaşılabilmesi gibi...

Geçenlerde 30 yıl hapis cezası almış bir kadınla söyleşiyi okumuştum. 24 yıl bitmiş, 6 yıl kalmış... Kadın hapse girdiği zaman babasının sözünü aktarıyor: "30 yıl nedir ki kızım? Göz açıp kapayınca kadar geçer..."

Büyük bir abartma bu ama bir oranda gerçeği de yansıtıyor.

Eylemlilik hapishanedekinin kendini koruma ve yeniden üretme yollarından bir tanesidir. Zamanını ve yöntemini iyi belirlemek gerekir.

Ölüm oruçlarının ilerleyen günlerinde değişik imza kampanyaları açıldı. “Eyleme son verin” çağrısı yapılıyordu ve hayretle karşıladım. Bu kadar günün ardından hiçbir sonuç alamadan eyleme son vermek politik intihar anlamına gelirdi. O aşamaya gelindikten sonra ya küçük de olsa sonuç alınır ya da ölünür, başka çıkış yoktur.

Bu nedenle çağrı anlamsızdı hatta yanıltıcı.

İstanbul seçimleri olmasaydı ulaşılan güvencesiz de olsa sonuca ulaşılamazdı, diyebilirsiniz.

Eyleme başlayanlar yaklaşan seçimi dikkate alarak bunu yapmışlardır. Neden bir yıl önce başlanmadı da üç ay önce başlandı sorusunun cevabı buradadır.

İnsanlar ne kadar çok ve boş konuşuyor, hayret yani!

Hapishanedekine yapılacak en büyük katkı, dışarıdaki etkinliğin yükselmesidir.

Bu yükselme sadece mahkumu değil personeli de etkiler. Müdür ve gardiyan ayağını denk almaya başlar. Bunları pratikte yaşadım. Koşullar değişti ama esas aynı kaldı. Dışarıdaki değişim içerdeki herkesi etkiler.

İçerdekiler bedeli yüksek ama sonucu güvencesiz eylemlere mecbur kalıyorlarsa, bunun belirleyici nedeni dışarıdakilerin zayıflığıdır. Bunu görmeyip de içerdekine akıl vermek doğru olmaz.

